

19.12.2023

Asia/5

§ 268

Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevien lasten avopalvelujen hankinta

HEL 2023-000012 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti

A hyväksyä lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevien lasten avopalvelujen hankinnan periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuul-la asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Jem Alaye ei osallistunut tämän asian käsittelyyn.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tiia Viljanen, asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö, puhelin: 09 310 46889
tiia.viljanen(a)hel.fi

Outi Pohjois-Koivisto, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35795
outi.pohjois-koivisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Salassa pidettävä, HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

4	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
5	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
6	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
7	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
8	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
9	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
10	Salassa pidettävä (Salassa pidettävä, HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
11	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
12	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
13	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
14	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
15	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Perhe- ja sosiaalipalvelut	Esitysteksti
Hankintapalvelut	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö ***** ja hankinta-asiantuntija ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Hankinnan taustaa

Ammatillista tukihenkilötyötä, sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaista perhetyötä, tehostettua perhetyötä, tukiperhetoimintaa ja ammatillista tukiperhetoimintaa on hankittu ostopalveluna perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan päätöksellä 2.12.2020 § 101 ajalle 1.2.2021–31.1.2023. Tuetun asumisen perussopimuskausi on alkanut muista palveluista poiketen 1.4.2021. Kaikkien palvelujen sopimuskautta on jatkettu optio-kaudella perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan päätöksellä 21.09.2022 § 62 ajalle 1.2.2023–31.5.2024.

Ammatillista tukihenkilötyötä ei tuoteta tällä hetkellä Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan omana palveluna, mutta mahdollisuus sen lisäämiseen omaan tuotantoon on selvittelyssä. Ostopalvelu täydentää omaa tuotantoa sosiaalihuoltolain mukaisessa per-

19.12.2023

Asia/5

hetyössä, tehostetussa perhetyössä ja tukiperhetoiminnassa. Ammatillista tukiperhetoimintaa sekä tuettua asumista hankitaan ainoastaan ostopalveluna.

Sijaisperhehoidon ja vastaanottoperhehoidon sijaishoito kilpailutetaan ensimmäistä kertaa. Perhehoitajilla on lakisääteinen oikeus vapaisiin, minkä vuoksi tarvitaan sijaishoitajia perhehoidossa oleville lapsille. Ensisijaisesti sijaishoitajat pyritään järjestämään Helsingin kaupungin omien sijais- tai vastaanottoperheiden kautta, mutta toisinaan sijaisperhehoitoa on hankittava ostopalveluna muun muassa lapsen erityistarpeiden vuoksi.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena ovat lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevien lasten avopalvelut.

Hankinta jakautuu yhdeksään osa-alueeseen, jotka ovat:

- ammatillinen tukihenkilötyö
- sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö
- tehostettu perhetyö
- tuettu asuminen (pelkkä palvelu)
- tuettu asuminen sisältäen asunnon
- tukiperhetoiminta
- ammatillinen tukiperhetoiminta
- perhehoidon sijaishoito
- vastaanottoperhehoidon sijaishoito.

Ammatillinen tukihenkilötyö

Ammatillinen tukihenkilötyö on sosiaalihuoltolain perusteella järjestettävä määräaikainen tukitoimi. Lapset ja nuoret ovat Helsingin kaupungin lastensuojelun tai erityisen tuen sosiaalityön asiakkaita, ja kaupunki ohjaa heidät tuen piiriin asiakassuunnitelman mukaisesti.

Ammatillisella tukihenkilötyöllä tarkoitetaan 12–17-vuotiaan lapsen kanssa tehtävää määräaikaista, suunnitelmallista ja tavoitteellista ammatillista yksilötyöskentelyä toteutettavaa sosiaaliohjausta. Työskentely tapahtuu pääosin lapsen omassa elinympäristössä. Työskentelyn tavoitteena on lapsen toimintakyvyn tukeminen, arjen taitojen ja toimintakyvyn vahvistaminen sekä osallisuuden edistäminen. Palvelua toteutetaan yhteistyössä lapsen, huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kanssa. Tarvittaessa työskentely toteutetaan yhdessä lapsen muun verkoston ja yhteistyötahojen kanssa.

19.12.2023

Asia/5

Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö

Perhetyö on sosiaalihuoltolain 18 §:n perusteella järjestettävää sosiaalihuoltolain 3 §:n mukaista palvelua. Kohderyhmänä on erityistä tukea tarvitsevat 0–17-vuotiaat lapset ja heidän vanhempansa. Perhetyö on määräaikaista, suunnitelmallista sekä muutokseen tähtäävää palvelua. Työskentely perustuu lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän laatimaan asiakassuunnitelmaan. Työskentelyssä mukana olevat lapset ovat Helsingin kaupungin erityisen tuen sosiaalityön asiakkuudessa. Työskentely kohdistuu sekä perheenjäseniin yksilöinä että perhekokoonaisuuteen. Perhetyötä toteutetaan pääsääntöisesti yhden työntekijän voimin perheen kotona ja perheen muussa toimintaympäristössä. Työskentely perustuu perheen vapaaehtoisuuteen. Yhteistyö viranomaisverkoston ja muiden yhteistyötahojen kanssa on olennainen osa työskentelyä.

Perhetyön tavoitteena on tukea asiakaslapsen ja hänen perheensä hyvinvointia ja vahvistaa lapsen ja vanhempien vuorovaikutussuhdetta ja tukea sitä kautta perhedynamiikkaa.

Tehostettu perhetyö

Tehostettu perhetyö on lastensuojelulain 7 luvun 36 §:n perusteella järjestettävä avohuollon palvelua. Kohderyhmänä on lastensuojeluasiakkuudessa olevat 0–17-vuotiaat lapset ja heidän perheensä. Tehostettu perhetyö on määräaikaista, suunnitelmallista sekä muutokseen tähtäävää palvelua, joka kytketään tiiviisti osaksi muuta lastensuojelun työprosessia. Työskentely perustuu sosiaalityöntekijän laatimaan asiakassuunnitelmaan. Työskentely kohdistuu sekä perheenjäseniin yksilöinä että perhekokonaisuuteen. Tehostettua perhetyötä toteutetaan pääsääntöisesti työparityönä, perheen kotona ja perheen muussa toimintaympäristössä. Yhteistyö viranomaisverkoston ja muiden yhteistyötahojen kanssa on olennainen osa työskentelyä. Työskentelyä voidaan toteuttaa tarvittaessa monitoimijaisena yhteistyönä.

Tuettu asuminen (pelkkä palvelu)

Lastensuojelun avohuollon ja jälkihuollon, nuorten aikuissosiaalityön sekä kotoutumisen edistämisen tuetulla asumisella tarkoitetaan lastensuojelulain 36 §:n mukaisena avohuollon tukitoimena ja 75 §:n mukaisena jälkihuoltona sekä kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 26 §:n mukaisena kotoutumista edistävinä ja tukevinä toimenpiteinä tarjottavaa tuetun asumisen palvelua. Palvelua voidaan myöntää myös sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisena palveluna.

Palvelu on suunnattu yli 16-vuotiaille lastensuojelun avohuollossa sekä jälkihuollossa, nuorten aikuissosiaalityössä tai kotoutumisen edistämi-

sen sosiaalityössä asiakkaana oleville, erityistä tukea tarvitseville itenäistyville nuorille.

Tuettu asuminen sisältäen asunnon

Lastensuojelun avohuollon ja jälkihuollon, nuorten aikuissosiaalityön sekä kotoutumisen edistämisen tuetulla asumisella tarkoitetaan lastensuojelulain 36 §:n mukaisena avohuollon tukitoimena ja 75 §:n mukaisena jälkihuoltona sekä kotoutumisen edistämisestä annetun lain 26 §:n mukaisena kotoutumista edistävinä ja tukevinä toimenpiteinä tarjottavaa tuetun asumisen palvelua. Palvelua voidaan myöntää myös sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisena palveluna. Tuetun asumisen palvelussa nuoret asuvat palveluntuottajan järjestämässä asunnossa, johon tarjotaan nuoren tarvitsemaa tukea.

Palvelu on suunnattu yli 16-vuotiaille lastensuojelun avohuollossa sekä jälkihuollossa, nuorten aikuissosiaalityössä tai kotoutumisen edistämisen sosiaalityössä asiakkaana oleville, erityistä tukea tarvitseville itenäistyville nuorille. Tuetun asumisen palvelussa palveluntuottaja valmentaa nuorta itsenäiseen elämään, asumiseen ja elämänhallintaan sekä yhteiskunnassa toimimiseen. Palveluntuottaja vastaa nuorelle tarjottavasta tuesta.

Tukiperhetoiminta

Tukiperhetoiminta on sosiaalihuoltolain 28 §:n mukaan järjestettävää, vapaaehtois pohjalta toteutettavaa sosiaalipalvelua. Tukiperhetoiminta on tarkoitettu sosiaalihuoltolain 13 § ja 28 §:n mukaisen erityisen tuen tai lastensuojelulain 36 §:n mukaisen lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen sekä hänen vanhempansa tukemiseen tilanteissa, joissa lapsella on tarve saada kasvunsa tueksi sosiaalisia verkostoja ja kokemuksia turvallisesta perhe-elämästä. Tukiperhetoiminnan kautta lapselle mahdollistetaan uusia luotettavia ja turvallisia ihmissuhteita, jotka tukevat lapsen kasvua ja kehitystä sekä mielekästä tekemistä ja yhdessäoloa. Vanhemmalle tukiperhetoiminta tuottaa mahdollisuuden omien voimavarojen vahvistamiseen levon ja vapaa-ajan myötä sekä mahdollisuuden jakaa lapseen liittyvää kasvatuksellista vastuuta ja näkökulmia. Tukiperhetoiminta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja perheen olemassa olevaa toimintakykyä kannattelevaa. Tukiperhetoiminnan tarkoituksena on vaikuttaa myönteisesti lapsen ja perheen tilanteeseen vahvistamalla perheen omia resursseja ja estämällä ongelmien vaikeutuminen.

Tukiperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa lapsi viettää säännöllisesti ennalta sovittuina ajankohtina vapaa-aikaansa, tavallisesti yhden viikonlopun kuukaudessa. Tukiperhepalvelu on suunnitelmallista, tavoitteellista ja määräaikaista palvelua.

19.12.2023

Asia/5

Ammatillinen tukiperhetoiminta

Tukiperhetoiminta on sosiaalihuoltolain 28 §:n mukaan järjestettävää, vapaaehtois pohjalta toteutettavaa sosiaalipalvelua. Tukiperhetoiminta on tarkoitettu sosiaalihuoltolain 13 § 28 §:n mukaisen erityisen tuen tai lastensuojelulain 36 §:n mukaisen lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen sekä hänen vanhempansa tukemiseen tilanteissa, joissa lapsella on tarve saada kasvunsa tueksi sosiaalisia verkostoja ja kokemuksia turvallisesta perhe-elämästä.

Ammatillisessa tukiperheessä tukiperhevanhemmalla on sosiaali-, terveys- tai kasvatusalan tutkinto sekä osaamista ja valmiudet työskennellä vaativahoidoisten lasten kanssa. Ammatilliset tukiperhevanhemmat pystyvät hyödyntämään omaa ammatillista osaamista lapsen kanssa tukiviikonlopun aikana. Tukiviikonlopun toiminta on tavoitteellista ja kuntouttavaa.

Perhehoidon sijaishoito

Sijaishoidolla tarkoitetaan perhehoitolain (263/2015) mukaista perhehoitoa, jossa Helsingin kaupunki tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa ja sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa perhehoidon järjestämisestä. Sijaishoitoa tarjotaan sijaisperheissä oleville lapsille.

Sijaishoitaja hoitaa sijaisperheeseen sijoitettuja lapsia perhehoitajan vapaan tai muun poissaolon aikana. Sijaishoidon kesto vaihtelee, mutta yleensä tarve on viikonloppu kerran kuukaudessa. Sijaishoitaja voi hoitaa lasta joko omassa kodissaan tai lapsen sijaishuolto paikassa.

Vastaanotto perhehoidon sijaishoito

Sijaishoidolla tarkoitetaan perhehoitolain mukaista perhehoidon sijaishoitoa, jossa Helsingin kaupunki tekee toimeksiantosopimuksen vastaanotto perhehoitajan kanssa ja sopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa vastaanotto perheen järjestämisestä.

Sijaishoitoa tarjotaan vastaanotto perheissä oleville lapsille. Sijaishoitaja hoitaa vastaanotto perheeseen sijoitettuja lapsia vastaanotto perhehoitajan vapaan tai muun poissaolon aikana. Sijaishoidon tarve voi olla muutamasta tunnista useampaan viikkoon.

Hankintamenettely

Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevien lasten avopalvelujen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, myöhemmin hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystalvelujen kynnyksarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain mukaisesti avoimella menettelyllä. Tarjouksen voi jättää yhteen tai useampaan hankinnan osa-alueista.

Esituksen liitteinä (1–15) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa on määritelty tarkemmin hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti. Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tarjousten vertailu tehdään vain vähimmäisvaatimukset täyttävistä tarjouksista.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset.

Palveluntuottajien valinta toteutetaan osa-alueittain kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella vertaamalla palvelulle annettua yksikköhintaa.

Tarjousvertailun mukaisesti muodostettavaan puitejärjestelyyn valitaan osa-alueittain kaikki soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset täyttävät palveluntarjoajat pois lukien osa-alueittain kaksi (2) kokonaistaloudellisesti kalleinta tarjousta. Valitut palveluntuottajat asetetaan puitejärjestelyssä hinnan mukaiseen ensisijaisuusjärjestykseen. Mikäli osa-alueeseen saadaan enintään kaksi tarjousta, voidaan tarjoajat valita puitejärjestelyyn.

Tehtävät sopimukset

Hankinnan sopimuskausi on suunniteltu alkavaksi 1.6.2024. Sopimuskausi päättyy 31.5.2026. Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta enintään kahden (2) vuoden mittaisella optiokaudella.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on 22 000 000 euroa mahdollinen optiokausi mukaan laskettuna.

19.12.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on 24.10.2023 § 216 päättänyt sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavien sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tiia Viljanen, asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö, puhelin: 09 310 46889
tiia.viljanen(a)hel.fi
Outi Pohjois-Koivisto, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35795
outi.pohjois-koivisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Salassa pidettävä, HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 8 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 9 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 10 Salassa pidettävä (Salassa pidettävä, HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 11 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 12 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 13 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

19.12.2023

Asia/5

14 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
15 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Hankintapalvelut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti